

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	ОСНОВИ ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ
Освітня програма	«Середня освіта (Природничі науки)»
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити ECTS, 90 годин
Вид підсумкового контролю з	залік
Мова викладання	українська
Викладач	Мельник Віра Йосипівна, кандидат географічних наук, професор, професор
CV викладача на сайті кафедри	https://pnmn.rshu.edu.ua/professor/melnik-vira-yosipivna
E-mail викладача	vugmel@gmail.com

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи заповідної справи» є формування усвідомлення і розуміння здобувачами вищої освіти проблем раціонального природокористування, збереження довкілля нашої країни, її унікальних територій та об'єктів, а також формування знань про природно-заповідний фонд України, Червону книгу України та заповідну справу в цілому.

Завдання вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти компетенцій у галузі:

- Забезпечення охорони природних і окультурених ландшафтів;
- Збереження біологічного різноманіття рослинного і тваринного світу;
- Охороні природних процесів, які відбуваються в природних комплексах;
- Збереження природного стану геосистем;
- Збереження та підтримки історико-культурної спадщини і традиційного господарювання;
- Сталому використанні ресурсів природних геосистем;
- Створення умов для екологічного туризму та рекреації;
- Проведення екологічної освіти, наукових досліджень та моніторингу.

У результаті освоєння повного курсу навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- сучасний стан всесвітньої мережі природних резерватів, їх екосистемні функції, особливості природних резерватів окремих регіонів світу та України;

- принципи збереження, відновлення та розширення територій та об'єктів ПЗФ, класифікацію об'єктів та організацію управління системою ПЗФ;
- принципи формування Всеєвропейської, національної, регіональних та локальних екомереж, національні транскордонні природоохоронні території;
- чинне природоохоронне законодавство у сфері заповідної справи, правовий режим територій та об'єктів природно-заповідного фонду;
- особливості організації рекреаційної діяльності в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду;
- роль та значення Червоної та Зеленої книг у справі охорони рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин;
- підходи до організації охорони, наукових досліджень, ведення Літопису природи, рекреаційної, освітньої та інформаційної діяльності на базі об'єктів-установ ПЗФ;

вміти:

- розрізняти статус, завдання та режим охорони природних і штучно створених територій і об'єктів ПЗФ та аналізувати репрезентативність територій ПЗФ;
- використовувати знання заповідної справи та складати обґрунтування доцільності створення певної категорії нових заповідних територій на основі даних про фізико-географічний, екологічний та економічний стан територій;
- розробляти схему оптимізації ПЗФ у межах територіальних одиниць згідно вимог законодавства, користуючись еколого-економічними показниками стану територій;
- проводити наукові дослідження в заповідних екосистемах;
- планувати та організовувати еколого-освітню, просвітницьку, рекреаційну діяльність та громадський контроль.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості формування природно-заповідного фонду України

Тема 1. Заповідна справа в Україні

Тема 2. Особливості формування, правове регулювання та управління, науково-дослідні роботи на територіях ПЗФ

Змістовий модуль 2. Статус, завдання та режим охорони природно-заповідного фонду України

Тема 3. Біосферні та природні заповідники

Тема 4. Національні та регіональні природні парки

Тема 5. Заказники. Пам'ятки природи. Заповідні урочища. Природні території особливої охорони.

Тема 6. Природно-заповідні об'єкти колекційно -паркового типу

Тема 7. Регіональні природоохоронні об'єкти та території ПЗФ Рівненщини, їх значення для регіону

Тема 8. Екомережа як базовий елемент природоохоронних територій, перспективи розвитку